

at finde en Betragtning hos den høitærede Indenrigsminister, som om det ikke var af saa særdeles Vigtighed, om Nr. 2 i § 14 stod der eller ikke. Jeg kan imidlertid ikke, saalænge jeg ikke er bleven bedre oplyst, see rettere, end at Nr. 2 i § 14 afgjør et meget vigtigt Eiendomsførgsmaal, og afgjør det paa en Maade, som hidtil i Almindelighed har været anseet for urigtig; jeg mener nemlig det Spørgsmaal, om ikke en Vandkraft maa betragtes som en Eiendomsgegenstand, selv om den ikke allerde er benyttet som saadan. Det ærede Thing maa tillade mig at oplyse dette Spørgsmaal noget nærmere. For at en Vandkraft skal være tilstede og benyttes, maa jo Vandet have Fald paa en saadan Maade, at det ved en Opdæmning kan give en Kraft. Jeg gaaer ud fra det Tilfælde, at vedkommende Eier eier Grunden paa begge Sider. Det vil, hvor der er Spørgsmaal om Vandværker, i Regelen være Tilfældet. De Tilfælde, hvor der er forskellige Eiere paa de to Sider af Aaen, ere meget sjeldne, og i alt Fald er de to Eieres Interesse i saa Fald ligeoverfor dette Spørgsmaal solidarisk. Naar man altsaa tager et Vandløb igennem en Eiendom, saa har efter den hidtil gjældende Ret vedkommende Eier, der eier Grunden paa begge Sider, Ret til at benytte Vandet med den Indskrænkning, at han maa føre det ud af sin Eiendom med samme Størrelse, hvori han har modtaget det. Dette ligger ligefrem i den gamle, almindeligt antagne Grundførtning, at Vand ikke maa afledes, naar Noget derved lider Skade. Det har ogsaa fundet sin Udtaalelse i Forordningen af 9de Juli 1846, hvori den samme Hovedbetragtning er anført, at Dispositionsretten over Vandet tilhører den, over hvis Grund det løber, selvfølgelig dog med den Indskrænkning, at han ikke derved præjudicerer Andre, saa at altsaa Vandet maa have sit frie Løb og maa komme til den Næste med den samme Vandbeholdning. Naar nu en Mand kjøber en Eiendom, hvor der findes en saadan Vandkraft, anlægger et Værk derved, men ikke strax sætter det i Gang med den fulde Kraft, hvori han har paatænkt det, sætter sin Dæmning, og lægger Haand paa Værket, og der da, inden der er gaaet saa

lang Tid, som han har tænkt sig, kommer en Anden og siger: Jeg vil have Nytte af dette Vand, saa kan jeg ikke see rettere, end at der i Udtrykkene i Nr. 2, hvor der henvises til en Overflodighed af Vand, ligger, at den sidstnævnte Mand maa have Ret til at sige: Jeg vil have noget af Vandet; det, som Du ikke bruger, vil jeg have. Dette Tilfælde kan indtræde paa forskellige Maader. Det kan indtræde derved, at den Eier, hvis Grund ligger nedenfor, siger: Jeg forlanger en Vandledning fra din Grund, saaledes at jeg benytter Faldet, og Du ikke benytter Faldet. Det kan skee ved en Eier, der boer ovenfor, idet han siger: Ja, Du kan nok faae det Vand, Du nu bruger, men det Vand, der gaaer spildt, det formener jeg Dig ved at føre en Ledning uden om din Grund, saa at den ikke berører din Grund. Naar altsaa det Tidspunkt kommer, at Vandværkseieren vil benytte den Vandkraft, som han troer sig at være i Besiddelse af, saa er Vandet borte. Jeg troer, at Spørgsmaalet stiller sig simplest i de Tilfælde, hvor Møller ikke eksistere fra ældre Tid, men ved de alt eksisterende Møller bliver Spørgsmaalet det samme, kun med enkelte Forandringer, thi derved kommer i Betragtning, at Mølleseieren, Vandværkseieren eller Fabrikseieren — det er jo ligegyldigt, af hvilken Art Vandværket er — har havt Ret til at holde Vandet opstemmet. Oprindeligt har han faaet denne Ret paa Andres Beføstning, og navnlig Retten til at opstemme Vandet saaledes, at det har Indflydelse paa de ovenfor liggende Eiendomme. Denne Ret er begrændset ved hans Flodemaal, og, saavidt han ikke har Flodemaal, ved det Flodemaal, som Vandvæsenkommissionen, efter Jagttagelse af alle Omstændigheder, maatte stille, men hans Ret til den hele Vandmasse er, saa forekommer det mig, den samme som for den nye Eier. Hvis Vandet staaer høiere end hans Flodemaal, har man Ret til at forlange, at han skal stemme det ned, men man er ikke berettiget til at fordrø, at han skal stemme Vandet saaledes ned, at andre ovenfor Boende kunne benytte Faldet. Han maa være berettiget til at benytte Faldet, han maa være berettiget til at benytte sin Vandmasse, naar